

Pielęgniarki Cyfrowe, 2020-09-16 08:32

Rola społeczno - zawodowa pielęgniarek i pielęgniarzy

**ROLA SPOŁECZNO-ZAWODOWA
PIEŁĘGNIAREK I PIEŁĘGNIARZY**

STOWARZYSZENIE PIEŁĘGNIAREK CYFROWYCH

Rola społeczna to zbiór oczekiwań jakie społeczeństwo stawia, danej jednostce; jest to zespół praw oraz obowiązków, które wynikają z zajmowania pozycji społecznej.

Zawód pielęgniarstwa i pielęgniarza jako zawód zaufania społecznego.

Pojęcie zawodu zaufania publicznego nie jest znane w innych krajach, ponieważ jest to wytwór Polski i został po raz pierwszy wprowadzony do użytku publicznego w Konstytucji RP z 1997 roku w art. 17. Ustawodawca związał tam wykonywanie zawodu zaufania publicznego z istnieniem samorządu zawodowego.

Do tej grupy można zaliczyć takie zawody, które polegają na wykonywaniu zadań o charakterze szczególnie związanym z jednostką ludzką.

Niektórzy przyjmują, że zawody zaufania publicznego są tożsame z wolnymi zawodami, jednak nie wszystkie osoby wykonujące wolny zawód są zrzeszone w samorządach zawodowych, a tym samym nie są przedstawicielami zawodu zaufania publicznego.

Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu stwierdził, że zawód zaufania publicznego to taki, który polega na „obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążących się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający

przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi”.

Sędziowie Trybunału uzależnili zawód zaufania społecznego od tego, czy osoby fizyczne przekazują, wykonując takie zawody informacje poufne, które są niezbędne dla wykonania usługi. Poza tym wykonywanie, takiego zawodu jest związane z szeroko pojmowaną etyką zawodową; zawsze pracujących w tych dziedzinach obowiązuje zasada zachowania tajemnicy zawodowej i nieprzekazywania informacji poufnych osobom trzecim. Ustawodawca zapewnił sobie prawo do wydawania zezwolenia na wykonywanie takich zawodów tylko tym osobom, które spełniają odpowiednie kwalifikacje. Zawody tego rodzaju wykonywane są w sposób aprobowany przez społeczeństwo, które musi faktycznie mieć zaufanie do osób powołanych na dane stanowiska.

Natomiast na zaufanie składają się czynniki takie jak przekonanie o zachowaniu przez osobę wykonującą ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji oraz staranności zawodowej.

Głównymi cechami zawodów zaufania społecznego są:

- doniosłość wykonywania tego zawodu;
- powierzanie takim pracownikom przez osoby prywatne informacji poufnych i osobistych;
- uznawanie tych informacji za tajemnicę zawodową;
- niepodleganie regułom, które rządzą w hierarchii urzędniczej.

Zawody zaufania społecznego charakteryzują się także tym, że istnieją specjalnie powołane związki zawodowe, które chronią osoby wykonujące takie zawody. Reprezentują one interesy tych pracowników wobec władz państwowych, sprawują nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu, kształtują zasady etyki zawodowej, organizują i prowadzą sądownictwo dyscyplinarne oraz określają program kształcenia w danym zawodzie.

Rola społeczna w zawodzie pielęgniarek i pielęgniarzy.

Rola społeczna to zbiór oczekiwań jakie społeczeństwo stawia, danej jednostce; jest to zespół praw oraz obowiązków, które wynikają z zajmowania pozycji społecznej. Socjologia zakłada, że w rozumieniu relacyjnym, poszczególne osoby definiują przypisane do nich role i stosunki społeczne pomiędzy poszczególnymi jednostkami. w aspekcie dystrybucyjnym zaś bierze się pod uwagę położenie jednostki ze względu na posiadanie określonego kapitału; inaczej mówiąc, w tym względzie rozważa się czy dany zawód cieszy się prestiżem czy jest dobrze opłacany lub czy przynosi wystarczającą człowiekowi satysfakcję.

Próbując określić rolę społeczną w zawodzie pielęgniarza, należy omówić kilka czynników jakie ją wyznaczają. Po pierwsze należy zwrócić uwagę, że początkowo pielęgniarstwo wykonywały jedynie kobiety; dodatkowo najczęściej były one niezamężne. w historycznych dokumentach można znaleźć informację, iż chorymi mogli zajmować się również mężczyźni, ale musieli po pierwsze być mnichami, a po drugie musieli zrzec się swoich męskich „ról”. Drugim czynnikiem jest negatywna ocena pracy fizycznej; przed laty była ona wyznacznikiem niskiego statusu społecznego.

Obecnie sytuacja ta ulega zmianie, jednakże nie można z całą pewnością stwierdzić, że nie istnieje już podział na zawody „fizyczne”, taniej opłacane i „umysłowe” opłacane lepiej. Status pielęgniarek był zawsze obniżany i degradowany; były one przez wieki traktowane jako pomoce lekarskie mające usługiwać chorym. Nawet definicja tego zawodu do niedawna podawała, że jest to „zawód pomocniczy”, co w literaturze przedmiotu uważane jest za deprecjonujące.

Obecnie, zawód pielęgniarstwa jest zawodem samodzielnym i wysokospecjalistycznym.

„Pielęgniarka (w odniesieniu do mężczyzn stosuje się formę pielęgniarz) - samodzielny, medyczny zawód z grupy specjalistów do spraw zdrowia. Sprawuje opiekę medyczną nad pacjentem (m.in. pielęgnacja pacjenta, podawanie leków, wykonywanie zastrzyków, wlewów dożylnych), asystuje lekarzowi w czasie zabiegów, operacji, wykonuje samodzielne działania w zakresie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji medycznej, a także wykonuje zlecenia lekarskie. W przypadku, gdy pielęgniarka uzna zlecenie za błędne zobowiązana jest odmówić jego wykonania. Zajmuje się także szeroko rozumianą edukacją zdrowotną i promocją zdrowia.”

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pielęgniarka> (przyp. red.)

Mgr pielęgniarstwa Martyna Szurgot
Wydział wojskowo-lekarski Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Miejskie Centrum Medyczne im. dr Karola Jonschra w Łodzi

Z nadesłanej do SPC pracy magisterskiej wybrała
Joanna Lewoniewska

Źródła:

Łukasz-Paluch K., Franek G.A., Pierwsze przywódczynie stowarzyszeń pielęgniarzkich. Współczesne wyzwania stojące przed liderami, Akademia Techniczno-Humanistyczne w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2010, s. 220-222

Orzeczenie TK z 7 maja 202 r., SK 20/00

Tabernacka M., Pojęcie zawodu zaufania publicznego, „Acta Universitatis Wratislaviensis” nr 2663, 2014, s. 302

Zawadzki A., Medycyna ratunkowa i katastrof, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014

Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Krajewska-Kułek E., Wrońska I., Repetytorium z pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013